

BOUW BERICHTEN

Augustus 2018

EEN
GOEDE KLUS
BRENGT
GOEDE MENSEN
SAMEN

IKO
cultural exchange

foto: Camiel de Hoen

CBF
ERKENND
GOED DOEL

EEN WARME GROET!

Veel van onze vrijwilligers vliegen deze zomer uit naar mensen die het minder goed hebben dan wij hier in het veilige Nederland. Vanuit onze jarenlange ervaring hebben we een groot arsenaal aan adressen opgebouwd van mensen die heel goed een duwtje in de rug kunnen gebruiken, hetzij in het kader van huisvesting, hetzij op het gebied van sociale hulpverlening. Dat dit nog steeds nodig is blijkt wel uit de vele, vele verhalen die de vrijwilligers mee naar huis nemen. Wij, Nederlanders worden steeds ouder en we doen over het algemeen ons best om gezond te blijven. Er is een hele voorraad senioren klaar

met het werk, die zich graag verdienstelijk wil maken voor de minder bedeelden in de samenleving. In het voorjaar hebben twee groepen senior-vrijwilligers zich ingezet in resp. Moldavië en Roemenië. Het was geslaagd en niet alleen wat betreft de daadwerkelijke hulp die verleend is. De onderlinge dynamiek in de groep heeft hen iets extra's gegeven. Naast de ervaring op zichzelf geeft de groepsdynamiek hen meer kennis, deskundigheid en informatie, en bovenal een bredere blik op de maatschappij waardoor zij rijker terugkwamen. De Algemene Verordening Gegevensbescher-

ming: U zult er al veel over gehoord en gelezen hebben. En ja, ook wij moeten voldoen aan deze wet. Lees er in deze Bouwberichten meer over. Rest mij nog om u veel leesplezier te wensen. Graag bevelen wij ondersteuning voor IBO aan in de vorm van donaties en/of vrijwilligerswerk. Dan kunnen we ons werk voortzetten. Laat van u horen!

LEONIE VAN DE VEN,
Voorzitter IBO-Nederland.

ETEN!

Een belangrijk deel van een vrijwilligersproject in het buitenland is toch wel het eten. Als het eten goed is, zijn de vrijwilligers tevreden en werken ze graag. Per project verschilt hoe de maaltijden geregeld zijn en ook hoe deze gewaardeerd worden. Enkele uitspraken.

"Kokkin Svedlana en haar team waren geweldig, heerlijk gegeten!"

"Ik ben nu mijn ouders heel dankbaar voor het goede eten dat ik thuis krijg..."

"De maaltijd verzorgd door de mensen uit de buurt was erg smakelijk en erg leuk."

"We aten onregelmatig, tijdens fysiek werk is dat niet fijn."

"Mijn complimenten voor het eten, dat was altijd fantastisch en overvloedig (en als dat niet zo was werd het meteen opgelost)."

"Het was leuk om voor de groep te koken; dat deden we om de beurt".

"We zaten erg afgelegen maar we werden waanzinnig goed verzorgd. In alle luxe werd er elke dag voor ons gekookt: ontbijt, lunch en avondeten (en niet te weinig ook)."

OPA'S EN OMA'S KLUSSEN IN ROEMENIË

In mei reden drie stellen, Jeltje en Japik, Kees en Mieke en Kees en Marianne, allen fitte 60+ers, met campers en vouwvagen naar Roemenië om daar twee weken de handen uit de mouwen te steken voor Stichting Timulazu. Een verslag van Kees Haanstra.

Via Tsjechië en Hongarije rijden wij naar Samarghita in Roemenië. De navigatie wijst ons de kennelijk kortste route, via het kleine kabelpontje over de Mures. Een visser blijkt de pontbaas en we komen veilig aan de overkant. Aan het einde van de grindweg ligt onze bestemming, de camping en boerderij van Timulazu.

We maken kennis met de Romajongeren, met Evi, de projectleidster, en met de medewerkers, deels Nederlands, deels Roemeens. De Romajongeren werken op de kinderboerderij en de camping en volgen cursussen en stages in de twee jaar dat zij op Timulazu verblijven - met het doel dat ze daarna zelfstandig zijn, een baan vinden en een woning. Onze plannen voor de komende twee kluswerken worden doorgesproken. Eén appartement moet brandveilig worden gemaakt met een gipsplaten plafond en geheel worden geschilderd. Een rommelhok zal worden omgetoverd tot eetzaal voor groepen. En als we tijd hebben wordt een volleybalveld gecreëerd, net en bal hebben we meegenomen. Een flinke klus, maar gelukkig hebben we allen al wat jaren ervaring! We worden dan ook als oma's en opa's beschouwd. Leuk is dat we samen met de bewoners en medewerkers tussen de middag eten en koffie drinken. Om tien en om één uur klinkt een vrolijk "PAUSE" over de camping en schuiven we aan in de eetkamer van de bewoners. Zij spreken voldoende Engels om een gesprek mogelijk te maken en we horen ook wat over hun verleden en hun toekomstplannen. Dat

zijn verhalen die ons raken, fijn dat we voor hen wat kunnen betekenen. Eigenlijk zijn we werkdagen van acht tot vijf niet meer zo gewend en zeker geen vijf dagen per week, maar we klussen volop en het lijf krijgt geen tijd om tegen te sputteren. Een dagje tussendoor maken we met z'n allen een uitstapje naar een openluchtmuseum en een mooi restaurant in de bergen. Het meerijden in de camper is een belevenis voor de Romajongeren; nee, het slaapdak van de California kan niet open tijdens het rijden. Terug op de camping wordt duidelijk hoe we op het dak slapen. Zo'n rit is ook een mooi moment om van de medewerkers wat meer te horen over de omstandigheden rond het project en haar bewoners. In het weekend is er vrije tijd, een uitstapje naar de mooie stad Sighisoara en een gezamenlijke wandeling vanaf de camping vullen deze dagen. In de loop van de tweede week is het appartement klaar en leggen we de laatste hand aan de eetzaal en de gordijnen. De eetzaal kan meteen gebruikt worden om met z'n allen pizza te eten. Een dag later komen de schoolkinderen uit het dorp knutselen onder leiding van onze klusgroep. De tweede week zijn er ook vier jongens met een beperking, die als dagbesteding meehelpen op de camping en de kinderboerderij. Het volleybalveld is helaas niet helemaal af, wat extra zand moet nog worden aangevoerd als wij na twee weken hard werken en genieten weer vertrekken. Het is een emotioneel afscheid, de jongeren zullen hun oma's en opa's missen. En wij hen! Mooi om een steentje aan hun toekomst te hebben bijgedragen.

FAMILIETRADITIES

Sommige families zijn bij IBO-Nederland kind-aan-huis. Ap en Frank Koopman kijken terug op hun tijd bij de Bouworde. En in de familie van Willem Luiten is inmiddels de 3e generatie IBO-vrijwilligers aan het werk gegaan.

AP EN FRANK KOOPMAN

Ap: "In 1960 ging ik met twee vrienden, Marcel Kersten en Ton Kehl, via de Bouworden naar Oldenburg in Noord Duitsland. Daar hebben wij aan een 'ouden-van-dagen-huis' gebouwd en woonhuizen geschilderd.

Het beviel zo goed, dat wij ons in 1961 weer aanmeldten voor een project. Het werd Wuppertal in (West-)Duitsland. Daar werd een nieuwe 'Siedlung' gebouwd. Woonhuizen voor na de Tweede Wereldoorlog uit het oosten verdreven Duitsers, die tot dan toe in noodwoningen - tuinhuisjes op volkstuinten ('Schrebergarten') - waren ondergebracht. Zij moesten zelf de fundering financieren en bouwen. Daarbij hielpen vrijwilligers van de Bouworde. Ik heb heel wat betonvlechtwerk gemaakt, in de rotsige bodem gehakt, gegraven en cement gestort. Wij aten en sliepen in een barak. In het weekend was ieder bij een gastgezin en werden er uitstapjes gemaakt. Tot op de dag van vandaag heb ik nog contact met de familie Liesendahl-Borgmann. Bij het 50-jarig jubileum van de Siedlung Cronenberg waren mijn vrouw en ik eregasten.

Het leuke is dat, mijn zeven jaar jongere broer Frank dit kennelijk ook heeft aangesproken, want hij heeft deze 'traditie' voortgezet."

Frank: "Bouwkamp in San Giovanni Val d'Arno in 1969. Huis voor gehandicapten. Samen met iemand een diepe (35m lang, 2m diep!) sleuf gegraven met pikhouweel en schep. Daarna de riolering aangelegd nadat we eerst een betonnen fundering hadden gelegd. Met een schep werd beton aangemaakt, zwaar werk, vooral

"Bouwkamp Wuppertal-Cronenberg. Staand vierde van links: Ap"

"Ap bij de bouw van het ouden-van-dagen-huis in Oldenburg"

vanwege de enorme hitte. Daarom werkten we vanaf 7 uur. We aten lekker Italiaans, bereid door een Italiaanse kokkin en hielden een uur siësta. Daarna werd er verder gewerkt, 6 dagen per week. Als de bouwpastor langs kwam, zei hij "be quiet, sit down five minutes". We dronken bij het eten en 's avonds een glas wijn. De Nederlandse begeleider ging soms eerder naar bed en sliep héél vast. Hem hebben we een keer van de trap gedragen en bij de put met lege flessen gelegd. Foto genomen en opgestuurd naar de Bouworde in Nijmegen. We gingen regelmatig 's avonds voetballen. Onze Toon (2m) werd een keer gedold door een Italiaans jongetje die met bal en al tussen zijn benen door ging. In 1970 ben ik naar een bouwkamp in een dorpje in de buurt van Lyon geweest. Daar zijn we gaan werken aan huizen voor Algerijnse vluchtelingen. Veel schilderwerk. Zelf heb ik voornamelijk hekwerken geplaatst. Eerst kuilen graven, paaltjes plaatsen in betonnen voetjes. Vervolgens draad en gaas spannen. We hadden op een dinsdag 'quatorze juillet' vrij, toen kregen we de maandag ook vrij. Zo konden we met een oude stadsbus naar Lyon voor een lang weekend aan het Lac Palladru. Samen met veel dorpsbewoners hebben we toen ook een keer aan een lange tafel een warme maaltijd gegeten. Heel gezellig." Ap & Frank: "Nu hebben 'hulp/stage/werk', via allerlei organisaties - vooral ver weg - een grote vlucht genomen. De Bouworde was 'basic' en 'avant la lettre'. Wij waren en zijn daar nog steeds enthousiast over. Deze ervaringen hadden wij niet willen missen en die neem je mee in je verdere leven. Een aanrader voor iedereen - zeker in deze woelige tijden."

DERDE GENERATIE BOUWORDE

Wim Luiten: "Na de tweede wereldoorlog lag veel in Europa in puin. Om te helpen bij sociale bouwprojecten organiseerde de St. Jozefstam bouwkampen. Zo werden bijvoorbeeld werkkampen gehouden in Doetinchem bij de bouw van het nieuwe benedictijnenabdij 'De Slangenburgh'. Mijn oudere broer Henk heeft daaraan meegebouwd. Mijn kinderen hebben deelgenomen aan bouwkampen van de Bouworde in Italië, Zuid-Frankrijk, Oostenrijk, Portugal en Zwitserland. Anekdote: Wij waren indertijd op vakantie in de Ardennen en dochter Marlies zou terugkomen van een bouwdekamp in Zuid Frankrijk. Op het station in Luik stonden we te wachten. Met de trein van 20.30 uur kwam ze niet aan. Zo wachtten we ieder uur tot de laatste trein van 00.30 uur. Ook daarmee kwam zij niet. Wat nu? Ineens werd het me duidelijk. Een reis vanuit Zuid-Frankrijk duurt 2 dagen, dus komt ze morgen pas aan. Ja hoor, de volgende dag was ze er en op tijd!

En nu zijn de kleinkinderen aan slag. In een vorige nieuwsbrief stond een verslagje van onze kleindochter Mieke over haar project in Marokko.

Dat de Bouworde nog lang actief zal blijven is mijn vurige wens. Op de eerste plaats omdat mensen die hulp nodig geholpen worden. Maar vooral ook omdat de werkkampen jonge mensen over Europa met elkaar verbindt. Zij ontmoeten lokale bewoners zonder toeristisch commercieel belang. Het onderling begrip dat daarmee groeit is van wezenlijk belang voor ons samenleven.

PROJECTERVARING:

HET GEITENMELKFESTIVAL IN BELA RECHKA

Ik ben Mirte, 19 jaar, en dit is mijn tussenjaar voordat ik aan mijn studie op de universiteit begin. Naast mijn taalreis naar Canada van vier maanden, wilde ik graag meehelpen met een project in het buitenland. Ik wilde me nuttig voelen en anderen iets geven, in dit geval in de vorm van vrijwilligerswerk. Omdat ik in Nederland al vrijwilligerswerk deed voor een cultureel festival heb ik gekozen om naar Bela Rechka in Bulgarije te gaan. Elk jaar wordt daar het "goatmilk festival" georganiseerd; vrijwilligers helpen met het renoveren van ruimtes en de voorbereiding voor het festival. Met drie andere vrijwilligers hebben we de theaterzaal in het festivalgebouw (een voormalige school) opgeknapt. Afgebrokkeld plamuur moest worden verwijderd en we hebben alle muren en vloeren geschilderd. Eigenlijk was het werk maar een klein deel van de totale ervaring. Er werd geweldig voor ons gezorgd, het eten was fantastisch en we werden overal mee naartoe genomen. Je leert een heel nieuwe cultuur kennen, je ontmoet nieuwe mensen, je creëert je eigen leven in een dorpje zonder wifi en supermarkt en je raakt geïnspireerd door al het nieuwe om je heen. Ik was onder de indruk van het enorme positieve effect dat het festival heeft op de lokale bevolking, een normaal bijna leeg dorp (er wonen nog maar 40 ouderen, alle jongeren zijn naar de grote stad vertrokken) komt volledig tot leven. Wat mijn ervaring compleet maakte was het feit dat de organisatoren van het festival de laatste dag meldden dat ze de vrijwilligers zo ontzettend dankbaar waren voor het inspirerende werk dat we hebben gedaan. Daardoor voelde ik me ontzettend vereerd, nuttig en ook dankbaar.

"DE THEATERZAAL VOOR EN NA DE OPKNAPBEURT"

PERSOONSGEGEVENS BIJ IBO-NEDERLAND

Met ingang van 25 mei jl. is de nieuwe Europese privacywet ingegaan, de Algemene Verordening Gegevensbescherming. In het kader van deze wet, stellen wij u graag op de hoogte van de manier waarop IBO-Nederland met uw persoonsgegevens omgaat. Wij hebben dit uitgebreid beschreven in onze privacyverklaring. Deze verklaring staat op onze website: www.ibo-nederland.org/privacyverklaring.

Het feit dat u deze nieuwsbrief ontvangt, betekent dat er gegevens van u in onze database zijn opgenomen en dat de privacyverklaring dus ook voor u geldt.

Wilt u meer weten of uw gegevens laten aanpassen?
Bel of mail gerust!

COLOFON

Dit blad is een uitgave van Stichting IBO-Nederland en wordt drie keer per jaar verstuurd aan belangstellenden en donateurs. De Stichting is lid van de Internationale Bouworde (IBO) en stelt zich ten doel vrijwilligers uit te zenden naar lokale projecten voor mensen die hulp behoeven, ongeacht hun nationaliteit, etniciteit of levensbeschouwing. Stg. IBO-Nederland is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel te Nijmegen onder nummer 41055227. Giften komen voor belastingaftrek in aanmerking. Ter zake van legaten is de stichting gerangschikt in de zin van art. 24, Successiewet 1956. De ontvangst van giften van €100,- of meer kunnen, indien gewenst, schriftelijk worden bevestigd.

Maak je gift over naar: NL27 INGB 0000 8607 00 t.n.v. Stg. Bouworde Nederland

Het bestuur wordt gevormd door:
Leonie van de Ven (voorzitter),
Lydia Verstraate en Paul Taris.

Stichting IBO-Nederland
St. Annastraat 174
6524 GT Nijmegen
tel.: 024-3226074
e-mail: info@ibo-nederland.org
website: www.ibo-nederland.org

ISBN 1568-3028